

Hiru hizkuntzen arteko elkarreragina: bigarren hizkuntzatik ama hizkuntzara

(Interaction in three languages: from a second
language to the mother tongue)

Pagola Jauregi, Iker
Erain Ikastetxea. Gaintxurizketa gaina. Ap. 100. 20300 Irun
ipagola@erain.es

BIBLID [1137-4446 (2010), 17; 121-154]

Jaso: 2010.03.24
Onartu: 2010.12.01

Lan honen helburua Erain Ikastetxeak Hizkuntzen Trataera Bateratua testuingurutzat hartuz hizkuntzen artean transferentziak gertatzen direla ziurtatzea eta sekuentzia didaktikoekin lan eginez transferentzia horiek ziurtatzen direla frogatzea izan da. DBH 2. Mailan landutako sekuentzia didaktikoarekin bigarren hizkuntza batetik ama hizkuntzara transferitzen denaz gain, bigarren hizkuntza batetik beste bigarren hizkuntza batera transferitzen dena ere aztertu dugu.

Giltza-Hitzak: Hizkuntzen Trataera Bateratua. Sekuentzia didaktikoak. Transferentzia linguistikoak. Proiektua.

El colegio Erain pretende con este trabajo comprobar que, en el contexto del Tratamiento Lingüístico Unificado, se producen transferencias entre lenguas, así como demostrar que, trabajando con secuencias didácticas, dichas transferencias son seguras. Con la secuencia didáctica aplicada en 2º curso de ESO hemos analizado, además de las transferencias producidas de una segunda lengua a la lengua materna, las que se producen de una segunda lengua a otra segunda lengua.

Palabras Clave: Tratamiento Unificado de las Lenguas. Secuencias didácticas. Transferencias lingüísticas. Proyecto.

L'établissement scolaire Erain vise avec ce travail à démontrer, d'une part, que dans le contexte du Traitement Linguistique Unifié, des transferts ont lieu entre langues et, d'autre part, qu'en travaillant avec des séquences didactiques, de tels transferts sont sûrs. Avec la séquence didactique appliquée en 2ème de l'ESO, il analyse, outre les transferts d'une deuxième langue à la langue maternelle, ceux qui se produisent d'une deuxième langue à une autre deuxième langue.

Mots-Clés : Traitement Unifié des Langues. Séquences didactiques. Transferts linguistiques. Projet.

SARRERA

Lan honekin dugun helburu nagusia, Hizkuntzen Trataera Bateratuaren testuinguruan landutako esperientzia bat aurkeztea da. Erain Ikastetxeak bi urte daramatza plangintza honekin lan egiten, eta interesgarria iruditu zaigu era enpiriko batean trataera bateratuak ikasketa prozesuan eragiten dituen onurak aztertzea. Europako Erreferentzia markoak eta Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako Curriculumak testuinguru berri bat sortzen dute hizkuntzen irakas-kuntzan, testuinguru berri baten aurrean gaude eta Erain Ikastetxeak hausnarketa bilera batzuk antolatu zituen hizkuntza desberdinetako irakasleen artean. Haien helburua, Hizkuntzen Trataera Bateratua martxan jartzea, hau da, hiru hizkuntzetan ebaluazio irizpide berdintsuak erabiltzea, metodologia adostu, edukiak banatu... Hizkuntzen Trataera Bateratuak metodologia aldaketa eskatzen du; gure kasuan, Ginebrako eredu jarraituz, sekuentzia didaktikoekin lan egitea erabaki dugu. Sekuentzia didaktikoekin lan egitean, Cummins-en elkarmenpekotasun printzipioa baieztatzen saiatuko gara (Cummins, 1983).

Esperientzia honen bitartez bi galderari erantzuten saiatuko gara:

- Posible al da Elkarmenpekotasun Linguistikoaren Printzipioak dakartzan onurak era enpiriko batean frogatzea?
- Ginebrako ereduari jarraituz (Dolz eta Schneuwly, 1998), sekuentzia didaktikoek laguntzen al digute Elkarmenpekotasun Linguistikoaren Printzipioak igartzen dituen transferentzia horiek lortzen?

Badakigu ez garela froga hau egin dugun lehenak, baina orain arte D eredu-ko Ikastetxeetan egin izan da (Larringan eta Idiazabal, 2002). Ikerketa honen metodologia hartu dugu eredutzat, baina gure ikerketak baditu berezitasun batzuk. Eredu eleanitz batean egin da froga, eta gure testuinguruan euskara ez da D ereduaz izango litzatekeen bezain nagusia. Badugu beste bigarren berezitasun bat ere, ez da besterik ama hizkuntzara gertatzen den transferentzia ikertu, baizik eta ama hizkuntzaz gain, beste bigarren hizkuntza batera gertatzen dena ere ikertzen saiatu gara.

1. METODOLOGIA

Elkarmenpekotasun Linguistikoaren Printzipioa frogatzeko, Ginebrako eredu jarraitzen duen sekuentzia didaktiko bat idatzi dugu Begoña Ocio eta Begoñako Andra Mari Irakasle Eskolaren laguntzarekin. DBH 2. Mailako ikasleek Gizarte irakasgaia euskaraz ematen dute, Hizkuntzen Trataera Bateratuko bileretan, ikasleek azterketetako erantzunak euskaraz garatzeko izaten dituzten arazoak planteatu ziren. Azalpen testuak idazten ikasteko sekuentzia didaktiko bat egitea erabaki genuen. Sekuentzia didaktikoak bi helburu zituen: azalpen testuak ongi idazten erakustea eta Gizarteko irakasgaiarentzat lagungarri izatea.

Landu den sekuentzia didaktikoa guztiz originala da eta azalpen testua du edukizat. Sekuentzia didaktikoa euskaraz bakarrik landu da Erain Ikastetxeko

DBH 2. Mailako ikasleekin. Bi kontrol froga egin ditugu, ikasleen ama hizkuntzan (gaztelania) eta ikastetxeko beste bigarren hizkuntzan (ingelesa). Kasu honetan, froga egin duten ikasleek bai euskara eta bai ingelesa bigarren hizkuntzatzat dituzte, bi hizkuntza hauetan Lehen Hezkuntzako lehenengo mailan murgiltzen baitira.

Ikerketa egin zaien ikasle hauek, aurten beste sekuentzia didaktiko bat landu dute aurretik. “Botila baten barnean” (Pagola, 2008) sekuentziarekin gutun ofizialak idazten ikasi dute. Beraz, ohituta daude metodologia hau erabiltzen eta motibazioa ere altua da. Lehen esan dugun antzera, ikerketa egiteko erabili dugun sekuentzia didaktikoa azalpen testuei buruzko izan da. Hizkuntzen Trataera Bateratuan sakonago murgiltzeko, planteatutako gaia mundu klasikoa izan da, aurretik Gizarteko irakasgaietan landutako gai bat hain zuzen ere.

Sekuentzia didaktikoaren helburua azalpen testuak era aberats batean idaztea da. Hori lortzearen, sekuentzia hiru fasetan banaturik dago:

Lehenengo fasean sekuentzia proiektu bezala aurkezten zaie. Era motibagarri batean landuko den testu mota planteatzen da. Ikasleek azalpen testuak idazten ikasiko zutela azaldu zitzaizkien, gainera, Gizarten ikasitako Greziar eta Erromatar garaiak erabiliko zirela planteatu zitzaizkien. Proiektuko tailer guztiak landu ondoren, azalpen testu aberatsak idazten ikasiko zutela; hori lortzeko sekuentziako pausu guztiak adi jarraitu behar direla.

Ikasleen aurre-ezagutzak mobilizatzeko asmoz, azalpen handiagorik eman gabe, lehenengo ekoizpena idatzi zuten. Era honetan, sekuentzia didaktikoa oraindik landu gabe, azalpen testuak nola idazten zituzten ikusi zuten ikasleek. Irakasleak ez zituen lehen ekoizpenak zuzendu. Sekuentzia didaktikoa amaitzean, ikasleek lehen ekoizpen honetara jo zuten. Ikasitako eduki guztiak kontuan hartuz lehen ekoizpen hori zuzentzen eta hobetzen saiatu ziren. Metodologia honekin, ikasleak berak hausnartzen du; sekuentzia didaktikoan ikasitako eduki berriek ikasleen aurre-jakintzeekin topo egiten dute, horrela, beharrezko aldaketak egiten dituzte eta beraien jakintzak osatzen dituzte.

Bigarren fasea tailer ezberdinetan dago banaturik. Ikaskuntza tailer desberdinen bitartez, testuinguraketa, egitura eta unitate linguistikoak hobetzeko baliabideak ematen saiatzen da. Tailer bakoitzak alderdi bat hobetzea du helburutzat, horrela, tailer ezberdinak landu ahala, azalpen testu aberats bat idazten ikasiko dute. Tailer bakoitzaren amaieran hausnarketa txiki bat egin behar dute ikasleek, modu honetan, tailer bakoitzean ikasi dutena barneratuko dute. Laburbilduz laukia betetzen dute tailer bakoitzaren amaieran. Galdera erraz batzuen bitartez, ikasleek tailer horretan ikasitako edukiei buruz hausnartzen dute.

1. koadroa. “Zer dakizu honi buruz?” azalpen testuak idazten ikasteko sekuentzia didaktikoaren tailerretako baten hausnarketa laukia:

LABURBILDUZ

Dagoeneko amaitu dugu azalpen testuak idazten ikasteko lehenengo tailerra, saiatu zaitetz tailer guztian zehar ateratako ideia nagusiak idazten. Proiektu osoa amaitzen dugunean oso zaila izango da tailer bakoitzeko ariketa guztiak errepa-satzea, horretarako oso lagungarria izango da tailer bakoitzeko laburpena ongi egitea.

Beharbada galdera hauek laguntzen dizute ideia nagusiak ateratzen:

- Zein da azalpen testuen helburua?
- Non aurkitu ditzakegu azalpen testuak?
- Nolakoak izaten dira eta zertarako balio dute azalpen testuek?
- ...

Hirugarren fasearen hasieran tailer guztiak berrikusten dira. Aldi berean, irakasle eta ikasleen artean ebaluazio irizpideak idazten dira. Ebaluazio iriz-pide horiek azalpen testu bat idazterakoan kontuan hartu beharreko elementu guztiak jasotzen dituzte. Testu mota hori idazteko kontuan hartu behar diren elementuak argi izan eta gero, ikasle bakoitzak bere lehen ekoizpena berrikus-ten du; ikasi duten gutzia praktikan ipiniz hobetu beharreko alderdiak aldatzen dituzte. Sekuentziarekin bukatzeko, azken ekoizpena idazten dute.

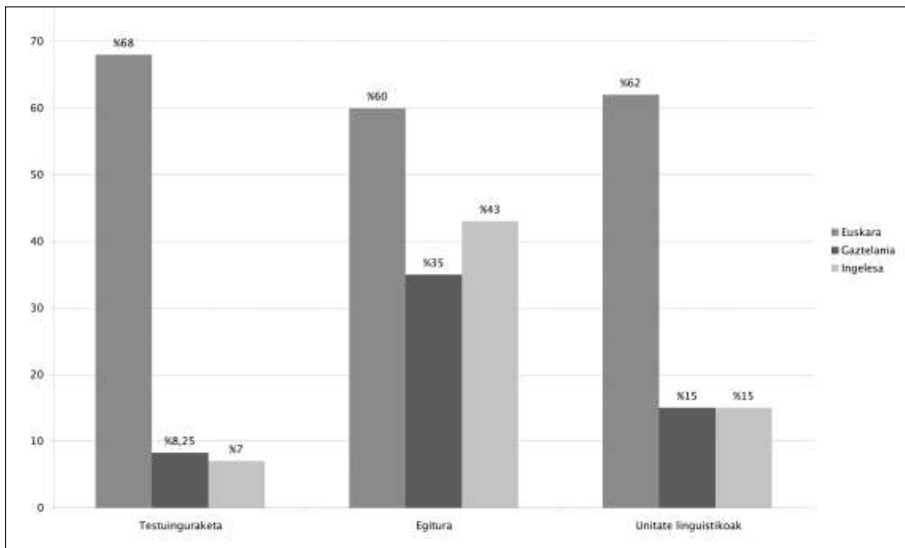
Hasieran aipatu ditugun hipotesiak frogatzeko hilabete batean zehar sekuentzia didaktikoa euskaraz landu da ikasleekin, gaztelania eta ingele-seko irakasleen parte hartzerik gabe. Ikerketa enpirikoa izateko, ikasle guztiek hasierako ekoizpena hiru hizkuntzetan idatzi zuten, euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez. Sekuentzia euskaraz landu ondoren, amaierako ekoizpena ere hiru hizkuntzetan idazteko eskatu zitzairen. Euskarako irakasle eta ikasleen artean ateratako ebaluazio irizpideak, gaztelania eta ingeleseko irakasleei pasa zitzaiz-kien. Ebaluazio irizpide adostu horiek erabili ziren hiru hizkuntzetako azken ekoizpenak zuzentzeko. Hizkuntza irakasle bakoitzak ikasleen azken ekoizpe-nak zuzendu zituzten. Hasieratik, ikasleek aterako zituzten ebaluazio irizpide hipotetikoak adostu zituzten hiru hizkuntzetako irakasleen artean. Ebaluazio irizpideek sekuentzia didaktikoaren edukiak jasotzen dituzte. Ebaluazio irizpide bakoitza kontuan hartu da ekoizpenak zuzentzeko orduan. Irizpide bakoitza Otik 10era baloratu da. Ekoizpen guztiak aztertu ondoren hauek izan dira lortutako emaitzak.

2. EMAITZAK

2.1. Emaitza orokorrak

Hiru hizkuntzetako azken ekoizpenak hasierako ekoizpenekin alderatu ondo-ren testuinguraketa, egitura eta unitate linguistikoek jasan duten hobekuntza 1. grafikoan ikus daiteke.

1. grafikoa. Azken ekoizpenak hasierako ekoizpenekin alderatu ondoren hiru hizkuntzek jasan duten hobekuntza

2.2. Euskarako emaitzak

Azalpen testuak euskaraz zuzentzeko erabili diren ebaluazio irizpideak 1. taulan ikus daitezke.

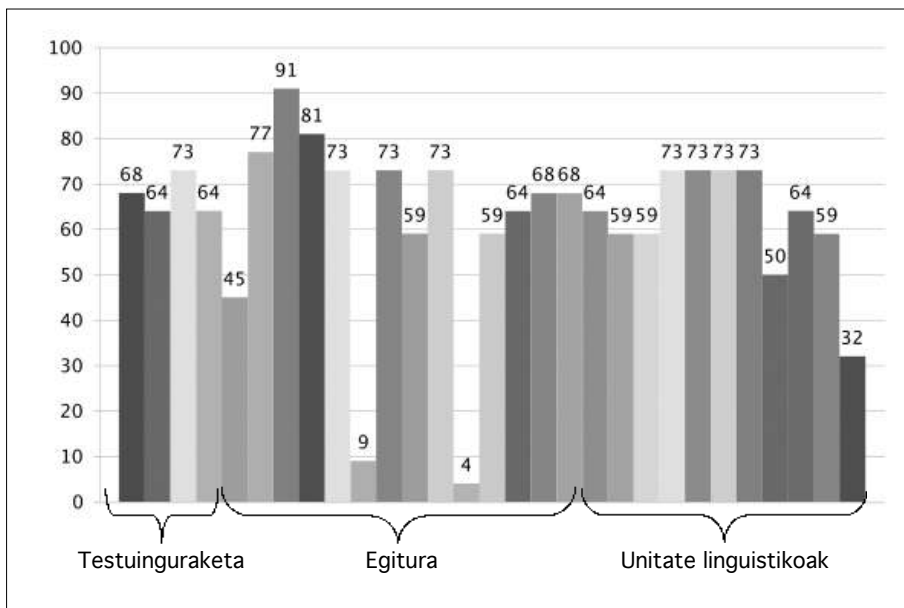
1. taula. Azalpen testuak euskaraz zuzentzeko erabili diren ebaluazio irizpideak

Testuinguraketa	
1. Azalpen testuen helburua kontuan hartu dut, hau da, idatzitako testuaren helburua informatiboa da.	
2. Informazioa era objektibo batean eman dut, iritzirik sartu gabe.	
3. Planteatu beharreko gaia kontuan hartu dut, ez naiz gaiaren ildotik atera.	
4. Gaiari buruz gutxi dakien batek erraz ulertuko luke nik idatzi dudana azalpen testua.	
Planifikazioa/Egitura	
1. Izenburu bat ipini diot testuari.	
2. Izenburuak testuaren ideia nagusia biltzen du.	
3. Testuak sarrera dauka.	
4. Sarreran gaiaren aurkezpena egiten da.	

5.	Ezezagunak edo arrotzak diren hitz, termino edo kontzeptuen definizioa eman dut.	
6.	Definizioak ematerakoan hiperonimoak erabili ditut.	
7.	Garapenean gaiari lotu natzaio, ez dut gaia aldatu.	
8.	Garapena paragrafoz paragrafo idatzi dut.	
9.	Paragrafo bakoitzean ideia nagusi bat bakarrik ipini dut.	
10.	Garapena argiago gera dadin azpigituluak idatzi ditut.	
11.	Garapenean testu osoko ideia nagusia argitzeko behar diren datuak eman ditut.	
12.	Garapenean idatziriko guztiak zentzua dauka, ideia nagusiarekin bat dator.	
13.	Testuari amaiera bat eman diot.	
14.	Amaieran testu guztiaren laburpen bat egin dut, ondorioak atera eta guztia argituz.	
Unitate linguistikoak		
1.	Forma egokian idatzi dut esan beharrekoa.	
2.	Hiztegi egokia erabili dut.	
3.	Ez ditut hitzak errepikatu.	
4.	Perpauza egokiak erabili ditut momentu bakoitzean. Batez ere juntadura eta menderakuntza bidezkoak.	
5.	Menderagailu eta juntagailuak ongi erabili ditut.	
6.	Ongi osatu ditut erlatibozko perpausak.	
7.	Kausa eta ondoriozko perpauza egokiak idatzi ditut, kausa-efektua adierazteko.	
8.	Aditzak ongi erabili ditut, behar diren bezala jokatu.	
9.	Testu antolatzaileak erabili ditut argitasuna eta ordena mantentzeko.	
10.	Puntuazio egokia erabili dut.	
11.	Ergatiboa ongi erabili dut (k).	

Euskarazko ebaluazio irizpideak kontuan hartuz, azken ekoizpenak hasierakoekin alderatu ondoren gertatu diren hobekuntzak 2. grafikoan ikus daitezke.

2. grafikoa. Euskarazko ebaluazio irizpide bakoitzaren hobekuntza %tan

Ikasleen azken ekoizpenak aztertu eta gero, hauek izan dira batez ere hobetu dituzten itemak:

• Testuinguraketa

1. Azalpen testuen helburua kontuan hartu dut, hau da, idatzitako testuaren helburua informatiboa da. (%68)
2. Informazioa era objektibo batean eman dut, iritzirik sartu gabe. (%64)
3. Planteatu beharreko gaia kontuan hartu dut, ez naiz gaiaren hildotik atera. (%73)
4. Gaiari buruz gutxi dakien batek erraz ulertuko luke nik idatzi dudana azalpen testua. (%64)

• Planifikazioa egitura

1. Izenburuak testuaren ideia nagusia biltzen du. (%77)
2. Testuak sarrera dauka. (%91)
3. Sarreran gaiaren aurkezpena egiten da. (%81)
4. Ezezagunak edo arrotzak diren hitz, termino edo kontzeptuen definizioa eman dut. (%73)
5. Garapenean gaiari lotu natzaio, ez dut gaia aldatu. (%73)

6. Paragrafo bakoitzean ideia nagusi bat bakarrik ipini dut. (%73)
7. Garapenean idatziriko guztiak zentzua dauka, ideia nagusiarekin bat dator. (%64)
8. Testuari amaiera bat eman diot. (%68)
9. Amaieran testu guztiaren laburpen bat egin dut, ondorioak atera eta guztia argituz. (%68)

• **Unitate linguistikoak**

1. Forma egokian idatzi dut esan beharrekoa. (%64)
2. Perpausa egokiak erabili ditut momentu bakoitzean. Batez ere junta-dura eta menderakuntza bidezkoak. (%73)
3. Menderagailu eta juntagailuak ongi erabili ditut. (%73)
4. Ongi osatu ditut erlatibozko perpausak. (%73)
5. Kausa eta ondoriozko perpausa egokiak idatzi ditut, kausa-efektua adierazteko. (%73)
6. Testu antolatzaileak erabili ditut argitasuna eta ordena mantentzeko. (%64)

Euskaraz sekuentzia didaktikoa landu ondoren ikasle guztiek azken ekoizpena hobetu dute. Azkeneko testua hasierakoarekin alderatuz denek jasan dute hobekuntzaren bat. Testuinguraketa %68 hobetu da, egitura eta Unitate linguistikoak aldiz, %60.

Sekuentzia didaktiko baten bitartez testuaren testuinguraketa eta egitura hobetuko zirela bagenekien hasieratik, hori baita sekuentziaren helburua; hala ere, unitate linguistikoen erabilera hobetzen dela ere frogatu dugu. Sekuentziaren helburua ez da izan ikasleen gramatika baliabideak hobetzea, testu mota hori, kasu honetan azalpen testua, idazteko behar diren baliabideak martxan jartzea baizik. Eraitza honek lehenengo aldaketara garamatza, ez da beharrezkoa gramatika ariketa abstraktuak eginaraztea ikasleei beraien zulentasuna eta gramatika hobetzeko. Kasu honetan, azalpen testuaren testuinguruan sartu baititugu gramatika aspektuak.

Atal bakoitza xehetasunez aztertu eta gero hauek dira ateratako ondorioak:

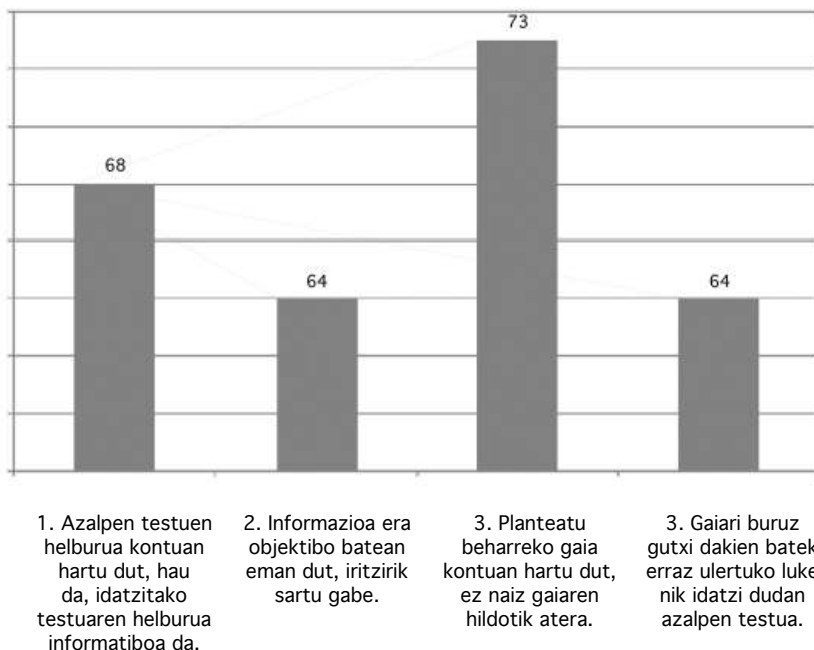
2.2.1. Testuinguraketa

Testuinguraketari dagokionez, ikasleek hasierako ekoizpena Greziako erlijio eta Arteari buruz idatzi zuten, gai oso irekia denez batzuek beraien iritzirik pertsonalak sartu zituzten edo gaitik irten ziren. Azken ekoizpena aldiz, Erromako Koliseoari buruzkoa izan zen, askoz ere gai zehatzagoa, oraingoan inork ez zuen iritzirik sartu eta askoz ere zulentasun handiagoa izan zuten.

Ondorio bezala Azalpen testuaren helburua zehatz-mehatz bete zuten eta testuinguraketa asko hobetu da.

Ikasleei ongi planteatzen badiegu gaia eta zehatza bada ez da arazorik egongo testuinguraketan. Azken ekoizpenak hasierako ekoizpenekin alderatu ondoren euskarazko testuinguraketaren hobekuntza ikusi daiteke 3. grafikoan.

3. grafikoa. Euskarazko testuinguraketaren hobekuntza %tan

2.2.2. Planifikazioa/Egitura

Azalpen testuaren egitura ere %60 hobetu da, ideiak ongi antolatuta daude eta testua ongi planifikatu dute. Hasierako ekoizpenetan askori ahaztu zitzaizkien izenburu bat ipintzea, orain guztiek ipini dute eta gainera testuarekin bat datozen izenburua aukeratu dute.

Hobekuntza nabarmenena sarreraren eta amaieran aurkitzen dugu. Lehenengo ekoizpenean ikasle askok ez zuten sarrerarik idatzi, orain guztiek idatzi dute eta sarreraren kalitatea %81ak hobetu du. Irakurri ditugun sarrera gehienek testuaren gaia ongi planteatzen dute, gaiaren ideia nagusia planteatzen baita.

Adin hauetako ikasleei asko kostatzen zaie paragrafoetan idaztea, nahiz eta aurten gutunei buruzko sekuentzia didaktiko batean paragrafo onak nola osatu ikasi duten, hasierako ekoizpenetako paragrafoak ez ziren bat ere onak izan. Hasierako ekoizpenean ikasleek ideia ezberdinak nahasten zituzten paragrafo batean, ez zegoen erlaziorik paragrafoen artean... Sekuentzia landu ondoren, paragrafoak ongi egituratuak daude, ideia nagusi baten inguruan mugitzen dira eta haien kalitatea ikasleen %73k hobetu du.

Ikasleen %68k amaiera bat eman dio testuari, ongi planteatutako amaiera bat gainera, non ondorioak ateratzen dituzten eta gai nagusia laburbiltzen duten. Hasiera batean amaiera oraindik ikasle gehiagok hobetuko zutela uste izan zen, baina batzuei hau idaztea ahaztu zaie. Askok idazten duten heinean nekatzen joaten direla aipatu dute eta azkenerako ahaztu egiten zaie testuari amaiera bat ematea. Bestetik esperientzia falta dutela ikusten da, testu gehiago lantzen bada, ohitura hartuko dute eta ez zaie amaierarik ahaztuko.

Egituran gutxien hobetu diren itemak hiperonimoen erabilera (%9) eta azpitudulua ipintzearena (%4) izan dira. Planteatutako gaiak ez du eskatzen definitziorik ematea, beraz ez zen beharrezkoa hiperonimoak erabiltzea. Bestetik, gaia nahiko zehatza izanda, ikasle askok ez dute beharrezkotzat hartu azpituduluen erabilera. Bi item hauetan lortutako emaitzek ez dute garrantzia handiagorik.

Sekuentzia didaktikoa landu ondoren, azalpen testuaren egitura asko hobetu dela ikusi dezakegu 4. grafikoan.

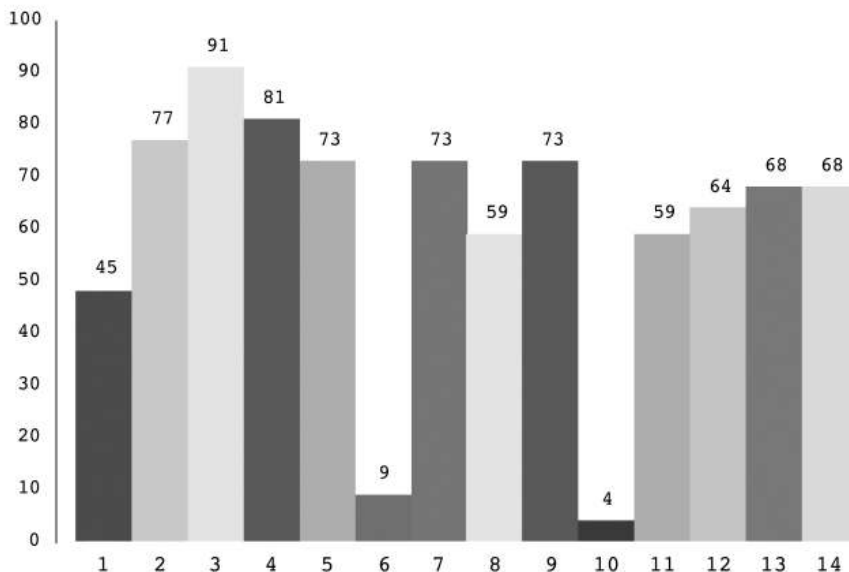
2.2.3. Unitate linguistikoak

Unitate linguistikoei dagokienez, %62 hobetu da hauen erabilera. Euskarazko unitate linguistikoen hobekuntza itemez item ikusi daiteke 5. grafikoan.

Egokitasun handiagoa aurkitzen da azken idazlanetan, batez ere perpausari dagokienez. Ikasleen %73k hasieran baino perpausa egokiagoak erabili ditu, batez ere esaldi elkartuak idatzi dituzte. Hasierako idazlanetan perpausa bakun ugari aurkitu ditzakegu, asko jota juntagailu sinpleak erabili zituzten. Amaierako ekoizpenetan aldiz, ikasleen %73k menderakuntza bidezko esaldiak idatzi ditu, testuak eskatzen zituen erlatibozko, kausa-efektuzko eta helburuzkoak batez ere.

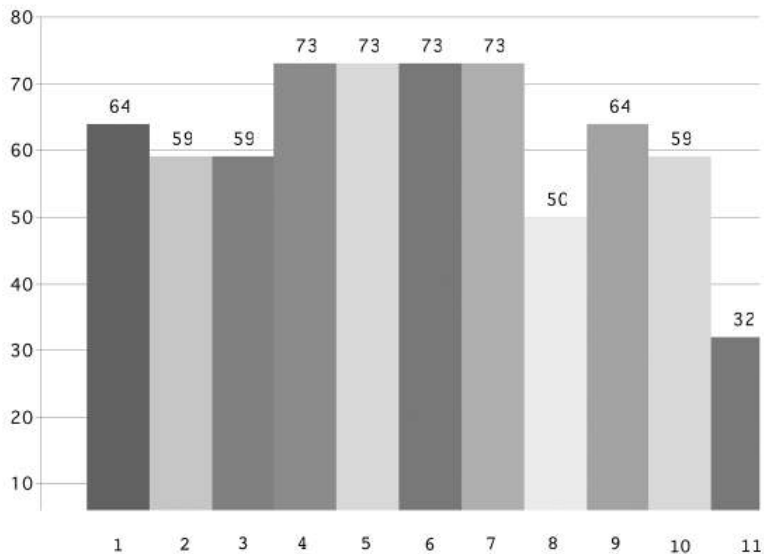
Gutxien hobetu diren itemak aditzen eta ergatiboaren erabilera izan dira. Aditzak hobeto jokatu dituzte amaierako ekoizpenean (%50ak hobeto jokatu ditu), eta ergatiboa %32k hobetu du. Bi item hauek oso gramatikalak dira, sekuentzia didaktikoan ez dira gehiegi lantzen, ez baita honen helburua. Haiek hobetzeko tailerren bat idatzi daiteke, edo ariketa espezifiko batzuk burutu haiek hobetzeko asmoz.

4. grafikoa. Euskarazko egituraren hobekuntza %tan

1. Izenburu bat ipini diot testuari.
2. Izenburuak testuaren ideia nagusia biltzen du.
3. Testuak sarrera dauka.
4. Sarreran gaiaren aurkezpena egiten da.
5. Ezezagunak edo arrotzak diren hitz, termino edo kontzeptuen definizioa eman dut.
6. Definizioak ematerakoan hiperonimoak erabili ditut.
7. Garapenean gaiari lotu natzaio, ez dut gaia aldatu.
8. Garapena paragrafoz paragrafo idatzi dut.
9. Paragrafo bakoitzean ideia nagusi bat bakarrik ipini dut.
10. Garapena argiago gera dadin azpigituluak idatzi ditut.
11. Garapenean testu osoko ideia nagusia argitzeko behar diren datuak eman ditut.
12. Garapenean idatziriko guztiak zentzua dauka, ideia nagusiarekin bat dator.
13. Testuari amaiera bat eman diot.
14. Amaieran testu guztiaren laburpen bat egin dut, ondorioak atera eta guztia argituz.

5. grafikoa. Euskarazko unitate linguistikoaren hobekuntza %tan

1. Forma egokian idatzi dut esan beharrekoa.
2. Hiztegi egokia erabili dut.
3. Ez ditut hitzak errepikatu.
4. Perpausa egokiak erabili ditut momentu bakoitzean. Batez ere juntadura eta menderakuntza bidezkoak.
5. Menderagailu eta juntagailuak ongi erabili ditut.
6. Ongi osatu ditut erlatiboak perpausak.
7. Kausa eta ondoriozko perpausa egokiak idatzi ditut, kausa-efektua adierazteko.
8. Aditzak ongi erabili ditut, behar diren bezala jokatu.
9. Testu antolatzaileak erabili ditut argitasuna eta ordena mantentzeko.
10. Puntuazio egokia erabili dut.
11. Ergatiboa ongi erabili dut (k).

Esperientzia honetan behintzat, ikusten da, askok uste dutenaren kontra, sekuentzia didaktiko bat lantzen denean, ez dela bakarrik idazmena hobetzen, baizik eta unitate linguistikoek ere hobekuntza nabarmena izaten dutela. Sekuentzia didaktikoaren barnean daude integraturik unitate linguistikoak, kalitate handiagoko testuak idaztea da helburu nagusia eta ikasleek funtzioa bat aurkitzen diote gramatikari. Oso garrantzitsua da adin honetako ikasleek helburu bat bilatzea gramatikari, bestela, kontzeptuak testuingurutik ateratzen baditugu indarra galtzen dute eta ez da hobekuntzarik ikusten.

2.3. Gaztelaniako emaitzak

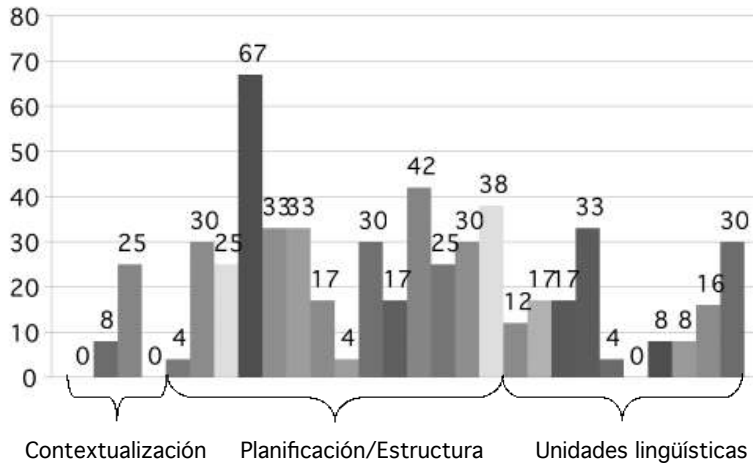
Azalpen testuak gaztelan zuzentzeko erabili diren ebaluazio irizpideak 2. taulan ikus daitezke.

2. taula. Azalpen testuak gaztelaniaz zuzentzeko erabili diren ebaluazio irizpideak

Contextualización	
1. He tenido en cuenta la finalidad del texto expositivo, es decir, el texto producido tiene una finalidad informativa.	
2. He dado la información de forma objetiva, sin introducir ninguna opinión personal.	
3. He tenido en cuenta el tema planteado, no he cambiado de tema.	
4. Cualquiera que sepa menos que yo sobre el tema planteado entendería de forma clara lo que expongo.	
Planificación/Estructura	
1. He puesto título a mi texto.	
2. El título recoge la idea principal del texto.	
3. El texto tiene una introducción.	
4. En la introducción se presenta el tema del texto.	
5. He explicado o definido las palabras técnicas, desconocidas...	
6. He utilizado hiperónimos a la hora de definir.	
7. En el desarrollo del texto me he ceñido al tema principal sin cambiarlo.	
8. He escrito el desarrollo en párrafos.	
9. He escrito una sola idea principal en cada párrafo.	
10. Para que el desarrollo quede más claro he utilizado subtítulos.	
11. He escrito los datos, explicaciones y ejemplos necesarios para aclarar el tema en el desarrollo.	
12. Todo lo escrito en el desarrollo tiene sentido, tiene relación con la idea principal.	
13. El texto tiene un final.	
14. El texto concluye con un breve resumen del tema, he intentado sacar conclusiones.	
Unidades lingüísticas	
1. He escrito con corrección.	
2. He utilizado un vocabulario adecuado.	
3. No he repetido palabras.	
4. He utilizado oraciones adecuadas en cada momento, sobre todo coordinadas y subordinadas.	
5. He utilizado correctamente los nexos.	
6. He escrito bien las oraciones de relativo.	
7. He escrito de forma correcta oraciones causales y finales para expresar causa-efecto.	
8. He utilizado correctamente los verbos (con concordancia).	
9. He utilizado organizadores textuales para mantener el orden y la claridad.	
10. He utilizado correctamente los signos de puntuación.	

Gaztelaniazko ebaluazio irizpideak kontuan hartuz, azken ekoizpenak hasierakoekin alderatu ondoren gertatu diren hobekuntzak 6. grafikoa ikus daitezke.

6. grafikoa. Gaztelaniazko ebaluazio irizpide bakoitzaren hobekuntza %tan

Ikasleen azken ekoizpenak aztertu eta gero, hauek izan dira batez ere hobetu dituzten itemak:

Planificación/ Estructura

1. El título recoge la idea principal del texto. (30%)
2. En la introducción se presenta el tema del texto. (67%)
3. He explicado o definido las palabras técnicas, desconocidas... (33%)
4. He utilizado hiperónimos a la hora de definir. (33%)
5. He escrito una sola idea principal en cada párrafo. (30%)
6. He escrito los datos, explicaciones y ejemplos necesarios para aclarar el tema en el desarrollo. (42%)
7. El texto tiene un final. (30%)
8. El texto concluye con un breve resumen del tema, he intentado sacar conclusiones. (38%)

Unidades lingüísticas

1. He utilizado oraciones adecuadas en cada momento, sobre todo coordinadas y subordinadas. (33%)
2. He utilizado correctamente los signos de puntuación. (30%)

Sekuentzia didaktikoa euskaraz landu den bitartean, gaztelaniaz ez da inongo azalpenik eman. Hain zuzen ere, ama hizkuntzan azalpenik eman gabe, bigarren hizkuntza batetik ama hizkuntzara transferitzen diren atalak zeintzuk ziren ikustea zen gure helburu nagusietako bat.

Hasierako ekoizpenean Greziako polisari buruz idatzi zuten eta amaieran Erromako hiriri buruz. Nahiz eta hasierako azalpen testuak nahiko onak izan, hobekuntza nabarmena ikusten da azken testuetan.

Gaztelaniako emaitzak batez ere egituran hobetu dira. Ingelesarekin geratzen den antzera, hasieran eta amaieran gaia ongi definiturik agertzen denez testuinguraketa %9 besterik ez da hobetu. Egitura aldiz, %38 hobetu da eta baliabide linguistikoak %15.

2.3.1. Testuinguraketa

Emaitzak aztertuz gero, testuinguraketa gutxi hobetu dela pentsa dezakegu. Hasiera batean arraroa dirudi baina arrazoia oso sinplea da. Hizkuntza honetan planteatutako gaia, bai hasieran eta bai amaieran ere, oso zehatza zen, oso ongi definitua, beraz ikasleek ez dute arazorik izan ideiak antolatzeke orduan. Hasierako idazlanetan ez da iritzirik aurkitu, testuak guztiz objektiboak dira eta azalpen testuaren helburua hasieratik ongi bete dute. Datu hauek kontuan hartuz, normala da ikasle gutxik hobetzea, hasieratik ongi egina baitzegoen testuinguraketa.

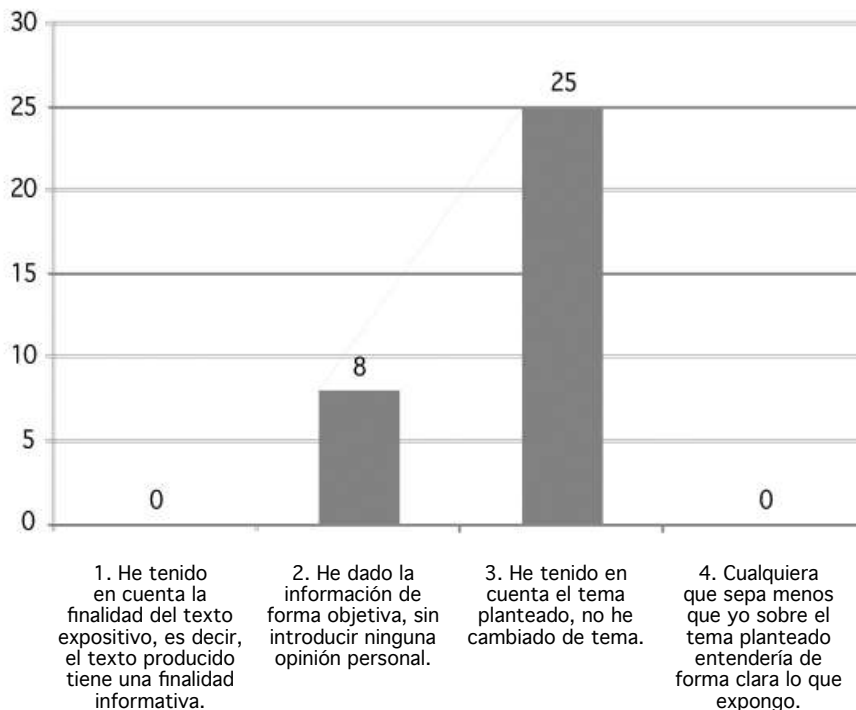
Hasieratik gaia oso argi eta ongi definitzea guztiz beharrezkoa da, ongi planteatuta badago ikasleek ez dute inongo arazorik testuinguraketa kontuan hartzeko. Azken ekoizpenak hasierako ekoizpenekin alderatu ondoren gaztelaniazko testuinguraketaren hobekuntza ikusi daiteke 7. grafikoan.

2.3.2. Planifikazioa/Egitura

Azalpen testuen egiturari dagokionez, azken ekoizpenak %38 hobetu dira. Hizkuntza honetan ezer landu gabe ikasle askok hobetu dute testuaren egitura. Argi geratzen da, ez dela beharrezkoa testu mota ezberdinen egitura hizkuntza guztietan errepikatzea, hizkuntza batean ikasten dena besteetara zuzen-zuzen transferitzen baita. Frogatuta geratzen da gainera, esperientzia honetan behintzat, bigarren hizkuntza batean ikasi dena ama hizkuntzara ere transferitzen dela, transferentziak ez dira bakarrik ama hizkuntzatik etortzen. Cummins-en elkarmenpeotasun printzipioa argi geratzen da lan honetan.

Azalpen testuen egiturak hiru atal garrantzitsu ditu: sarrera, garapena eta amaiera. Hiru atal hauek dira hain zuzen ere, egitura aldetik gehien hobetu direnak.

7. grafikoa. Gaztelaniazko testuinguraketaren hobekuntza %tan

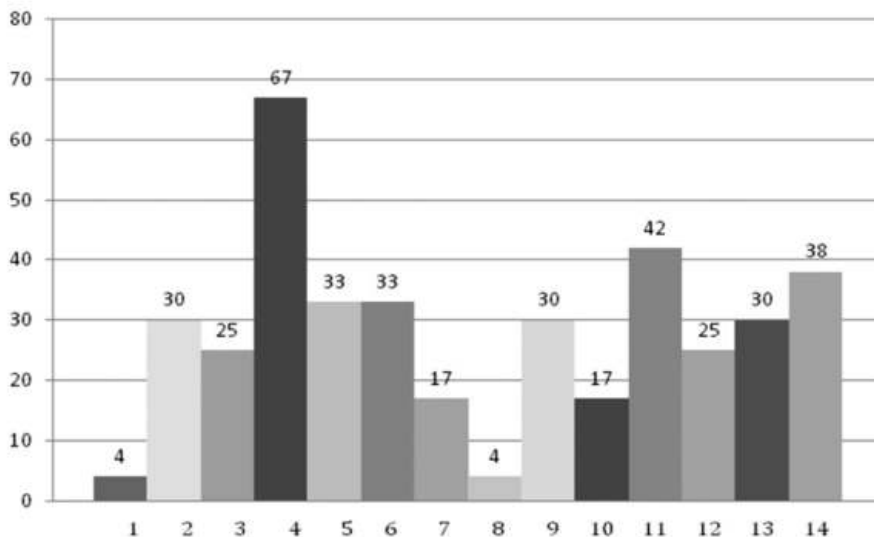
Hobekuntzarik nabarmenena azalpen testuen sarreran aurkitzen dugu. Lehenengo ekoizpenean ikasleen %75ak sarrera idatzi zuen, amaieran aldiz, ikasle guztiek idatzi dute sarrera. Hala ere, sarreraren kalitatea nabarmen hobetu da. Hau izan da azterketa honen bitartez aurkitu dugun daturik deigarriena. Azken testuan ikasleen %67k sarrera egokiagoa idatzi du, gaiarekin zerikusi handiago duena eta planteatuko den gaia aurkeztuz.

Edozein hizkuntzetan kostatzen zaie paragrafoetan idaztea. Euskaraz landu den sekuentzia didaktikoan, garapena paragrafoetan banatu behar dela ikasi dute, paragrafoak nola osatzen diren eta beste hainbat baliabide barneratu dituzte ikasleek. Ama hizkuntzan idatziriko testuetan, ikasleen %30ek hobeto osatu dituzte azken ekoizpeneko paragrafoak; batez ere paragrafo bakoitzean ideia nagusi bakarra idatzi behar dutela ikasi dute.

Sekuentzia didaktikoa euskaraz landu ondoren, gaztelaniaz ere azalpen testuaren egitura asko hobetu dela ikusi dezakegu 8. grafikoa.

Ikasleen %42k askoz ere datu gehiago eman ditu azken ekoizpenean, gaiari buruzko eduki gehiago aurkitu dezakegu azken idazlanetan. Eraitza hau iru-

8. grafikoa. Gaztelaniazko egituraren hobekuntza %tan

1. He puesto título a mi texto.
2. El título recoge la idea principal del texto.
3. El texto tiene una introducción.
4. En la introducción se presenta el tema del texto.
5. He explicado o definido las palabras técnicas, desconocidas...
6. He utilizado hiperónimos a la hora de definir.
7. En el desarrollo del texto me he ceñido al tema principal sin cambiarlo.
8. He escrito el desarrollo en párrafos.
9. He escrito una sola idea principal en cada párrafo.
10. Para que el desarrollo quede más claro he utilizado subtítulos.
11. He escrito los datos, explicaciones y ejemplos necesarios para aclarar el tema en el desarrollo.
12. Todo lo escrito en el desarrollo tiene sentido, tiene relación con la idea principal.
13. El texto tiene un final.
14. El texto concluye con un breve resumen del tema, he intentado sacar conclusiones.

ditzen zaigu dela ama hizkuntzan gertatu den ondoriorik garrantzitsuena. Lan honen ondoren, ikasleek hobeto idazten ikasi dute, beraien jakintzak hobeto transmititzen dituzte, beraz eduki gehiago dago azken lanetan. Argi geratzen da idaztearen helburua ikastea izan behar duela, hau da, gero eta hobeto idatzi, orduan eta eduki gehiago. Metodologia aldatzeak, ikasleek dakitena ongi adieraztera bultzatzen ditu, horrela, edukian sakondu daiteke.

Askotan ohartzen gara ikasleek ez dakitela nola adierazi ikasitakoa, zailtasunak dituzte edukiak azaltzeko orduan eta askoren ustez hizkuntzak edukia mugatzen du. Jakintza eta edukiak nola adierazi erakusten badiegu, gure ikasleek edukietan sakonduko dute eta emaitza hobeak lortuko ditugu.

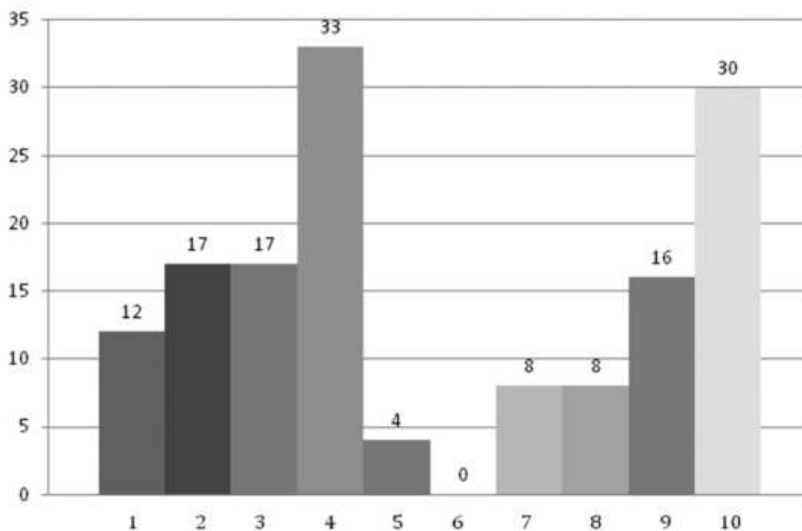
Egiturarekin amaitzeko, azken bi itemak %30 eta %38 hobetu direla ohartzen gara, bi item hauek amaierarekin dute zerikusia. Sarrerarekin gertatu den antzera, ikasle gehiagok idatzi du amaiera azken ekoizpenean. Gainera ikasleen %38k oso amaiera ona eman dio testuari. Azken paragrafoan testu osoko ondorioak atera eta ideia nagusiak laburbildu behar direla ikasi dute.

Egiturako item guztien emaitzak aztertuz, argi geratzen da ez dela beharrezkoa hizkuntza ezberdinetan testuen egiturari buruzko argibideak errepikatzea. Planifikazio aldetik, bigarren hizkuntzan lortu diren konpetentziak, ama hizkuntzara zuzen zuzenean transferitzen baitira.

2.3.3. Unitate linguistikoak

Nahiz eta hobekuntza hain nabarmena ez izan, hizkuntzaren erabilera ere %15 hobetu da. Arraroa badirudi ere, gaztelaniako irakasleak esku-hartzerik egin gabe, gaztelaniako hainbat unitate linguistiko hobetu direla ikusi daiteke 9. grafikoan.

9. grafikoa. Gaztelaniako unitate linguistikoaren hobekuntza %tan

1. He escrito con corrección.
2. He utilizado un vocabulario adecuado.
3. No he repetido palabras.
4. He utilizado oraciones adecuadas en cada momento, sobre todo coordinadas y subordinadas.
5. He utilizado correctamente los nexos.
6. He escrito bien las oraciones de relativo.
7. He escrito de forma correcta oraciones causales y finales para expresar causa-efecto.
8. He utilizado correctamente los verbos (con concordancia).
9. He utilizado organizadores textuales para mantener el orden y la claridad.
10. He utilizado correctamente los signos de puntuación.

Hiztegi aldetik, ikasleen %17k, azken ekoizpenean hiztegi aberatsagoa erabili du. Aberastasun gramatikal handiagoa aurkitzen da azken testuetan, badirudi, ikasleek kontzientzia hartu dutela. Esaldi aberatsagoak eta hobeto egituratuak daude azken ekoizpenean, ikasleen %33k esaldi konposatuak idatzi ditu.

Atal hobetan, hizkuntzaren erabileran hain zuzen ere, gaztelaniako irakasleak parte hartu izan balu, emaitzak asko hobetuko lirateke. Ezin dugu ahaztu, hizkuntza guztiek gramatika unibertsal bat dutela, beraz hainbat gauza transferitu daitezke bigarren hizkuntzatik ama hizkuntzara, baina bada ere hizkuntza bakoitzak duen gramatika partikular bat ere, hori izan beharko litzateke hizkuntza bakoitzean erakutsi beharrekoa.

2.4. Ingelesko emaitzak

Azalpen testuak ingelesez zuzentzeko erabili diren ebaluazio irizpideak 3. taulan ikus daitezke.

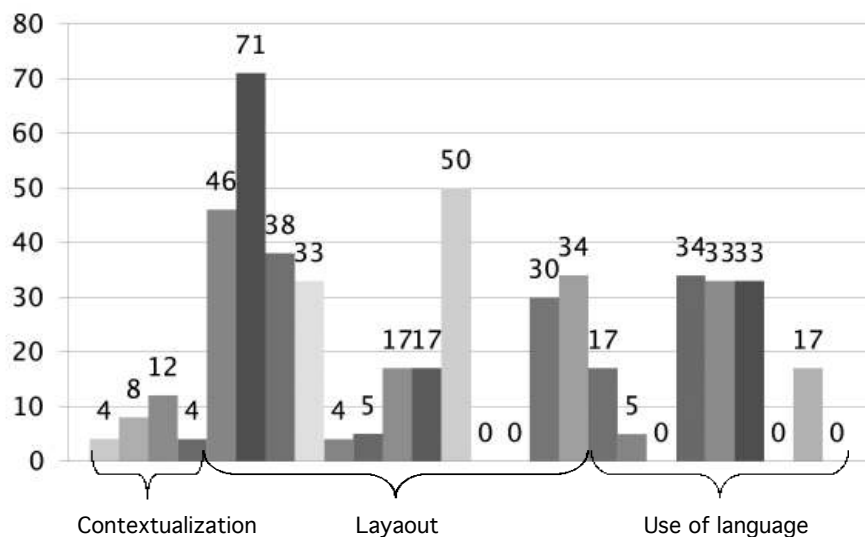
3. taula. Azalpen testuak ingelesez zuzentzeko erabili diren ebaluazio irizpideak

Contextualization	
1. The aim of the text I have written is informative.	
2. I have provided the information in an objective way, without giving my opinion.	
3. I have considered the topic, closely keeping to the point.	
4. Anyone who did not know much about the topic would easily understand what I have written.	
Planning / Layout	
1. I have written a title.	
2. The title depicts the main idea of the text.	
3. The text has an introduction.	
4. I have written a presentation to the text in the introduction	
5. I have provided the reader with the definitions of unknown words and concepts.	
6. I have kept to the point in the development. I have not changed the topic.	
7. I have written the development paragraph by paragraph.	
8. I have written a single main idea in each paragraph.	
9. In order to make the development clearer, I have written subtitles.	
10. In the development, in order to make clear what the main idea of the text is, I have provided it with necessary facts.	

11. The whole of what I have written in the development has sense. I is in connection with the main idea.	
12. I have written an ending.	
13. In the ending, I have summed up, drawn my own conclusions and clarified what I have written before.	
Use of language	
1. I have written what I was supposed to write in proper style.	
2. I have used proper vocabulary.	
3. I have not repeated words.	
4. I have used correct clauses every time, especially coordinate and subordinate clauses.	
5. I have used relative clauses properly.	
6. I have written correct cause and effect clauses, so as to express cause-effect.	
7. I have used verb tenses correctly.	
8. I have used text organizers to keep the essay clear and in order.	
9. I have used punctuation correctly.	

Ingeleseko ebaluazio irizpideak kontuan hartuz, azken ekoizpenak hasierakoekin alderatu ondoren gertatu diren hobekuntzak 10. grafikoa ikus daitezke.

10. grafikoa. Ingeleseko ebaluazio irizpide bakoitzaren hobekuntza %tan

Ikasleen azken ekoizpenak aztertu eta gero, hauek izan dira batez ere hobetu dituzten itemak:

Planning / Layout

1. I have written a title. (%46)
2. The title depicts the main idea of the text. (%71)
3. The text has an introduction. (%38)
4. I have written a presentation to the text in the introduction. (%33)
5. In order to make the development clearer, I have written subtitles. (%50)
6. I have written an ending. (%30)
7. In the ending, I have summed up, drawn my own conclusions and clarified what I have written before. (%34)

Use of language

1. I have used correct clauses every time, especially coordinate and subordinate clauses. (%34)
2. I have used relative clauses properly. (%33)
3. I have written correct cause and effect clauses, so as to express cause-effect. (%33)

Ingelesean ez da esku-hartzerik egin euskaraz sekuentzia didaktikoa landu den bitartean. Hasieran ez genekien zer gertatuko zen, transferentziarik gertatuko ote zen eta zeintzuk izango ziren emaitzak. Ikasleen azkeneko ekoizpenak hasierakoekin alderatzen baditugu, ikasle guztiek hobetu dutela beraien testua esan dezakegu.

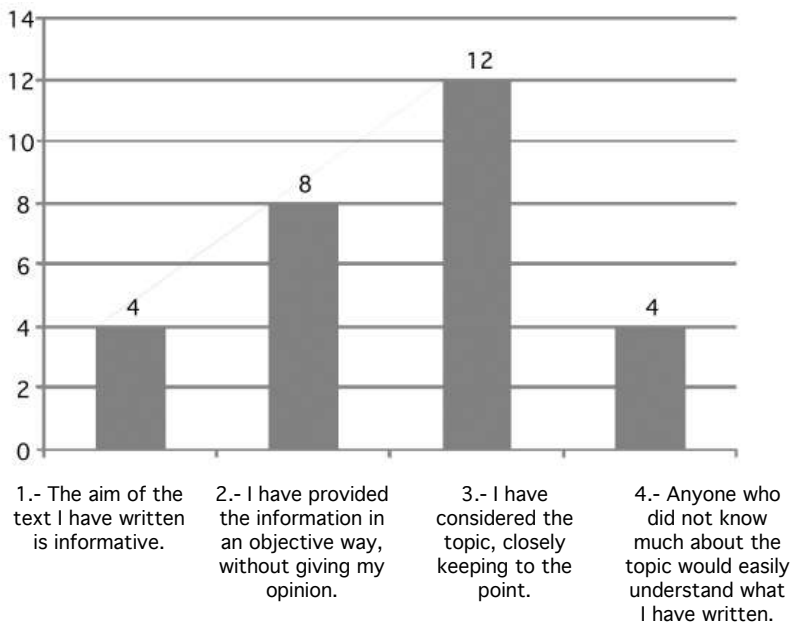
Idatzi beharreko testua bai hasieran, bai amaieran nahiko zehatza izan zen. Hasieran Greziako gizarte desorekatuari buruz idatzi zuten eta amaieran gai berdina planteatu zen baina garai ezberdin batean, erromatarren garaian hain zuzen ere.

Ingeleseko emaitzak batez ere egiturari hobetu dira, hobekuntza %43 izan da. Gutxien hobetu den atala testuinguraketa izan da (%7), aurrerago azalduko dugu honen zergatia, eta unitate linguistikoak %15 hobetu dira.

2.4.1. Testuinguraketa

Nahiz eta ingeleseko lehen ekoizpenetan ikasleek testuinguraketa kontuan hartu, azken testuak zehatzagoak dira, idatzi beharreko gaia kontuan hartzen dute. Bai bigarren hizkuntza honetan, bai ama hizkuntzan ere, bietan ondorio bera ateratu dugu. Ekoizpen gaia ongi definitzen bada, testuinguraketa hobetzen da, esperientzia honetako 11. grafikoko emaitzetan ikusten den bezala.

11. grafikoa. Ingeleseko testuinguraketaren hobekuntza %tan

2.4.2. Planifikazioa/Egitura

Ingeleseko azalpen testuen egitura %43 hobetu da, aldaketarik nabarmenena hemen gertatu da hain zuzen ere.

Egituraren barruan ikasleen %71k testuaren izenburua hobetu du, gaiarekin askoz ere erlazio handiagoa du amaierako ekoizpenean idatzitako izenburuak. Hasieran sarrerarik idatzi ez zutenen artean, %38k orain sarrera bat idatzi du, sarrera hori gainera %33k askoz ere zehatzago eta egokiago idatzi du. Amaieran ere antzeko zerbait gertatu da, hasieran baino %30 gehiagok idatzi du amaiera eta %34k gaiaren ondorioak eta laburpena atera ditu.

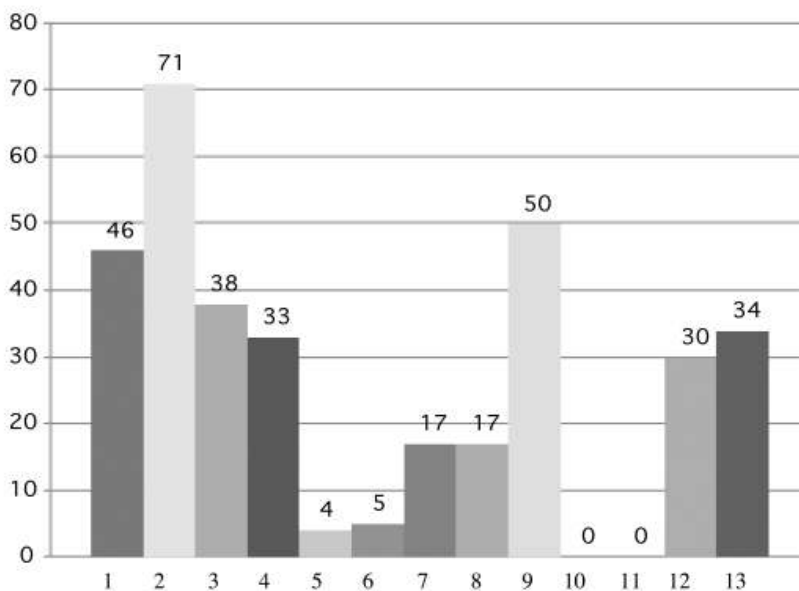
Hasierako idazlanetan ere ikasleek beharrezko datuak eman zituzten, idatzitako guztiak erlazioa zuen gai nagusiarekin, beraz ez da hobekuntzarik sumatu item horietan.

Oso interesgarria iruditzen zaigu azpitoluekin gertatu dena mantsoago aztertzea. Sekuentzia didaktikoa euskaraz landu zenean, azalpen testuen ideiak antolatzeke azpitoluak erabiltzea komenigarria izan daitekeela azaldu zitzaizkien ikasleei. Euskarazko azken ekoizpenetan ez da azpitolu askorik aurkitu, ingelesezko idazlanetan aldiz, ikasle askok erabili dituzte. Argi ikusten da, baliabide edo jakintzak, nahiz eta hizkuntza zehatz batean ikasi, erabilgarritasuna aurkitzen badiote, beste edozein hizkuntzetan ere erabiltzeko gai direla. Hainbat

jakintza edo baliabide unibertsalak dira, beraz edozein hizkuntzatan ikasirik ere, beste guztietara transferitzen dituzte ikasleek.

Datuak ikertuz ondoriozta dezakegu, bigarren hizkuntza batean landutako sekuentzia didaktiko batek oso ondo egiten diola beste bigarren hizkuntza bati, transferentziak frogatuak geratzen dira testuen egitura aldetik behintzat. 12. grafikoa ikus daiteke ingelesezko azalpen testuek jasan duten hobekuntza.

12. grafikoa. Ingelesezko egituraren hobekuntza %tan

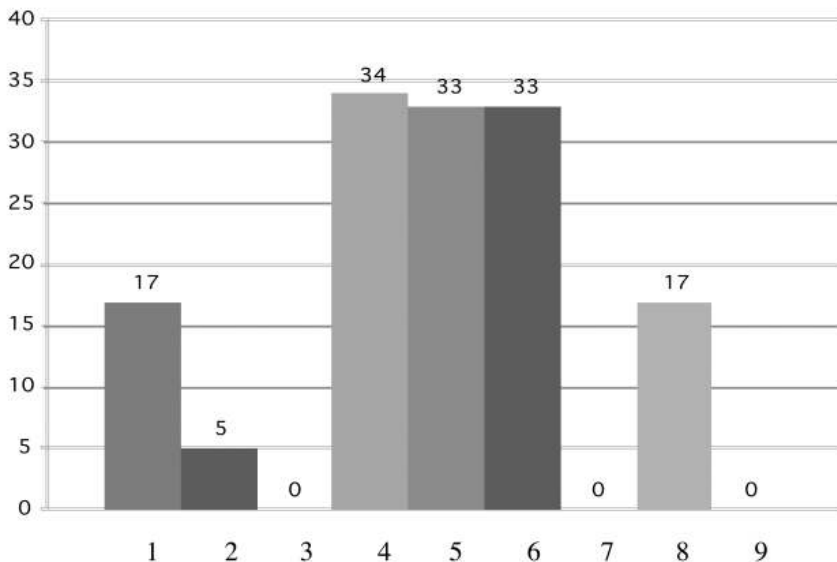

1. I have written a title.
2. The title depicts the main idea of the text.
3. The text has an introduction.
4. I have written a presentation to the text in the introduction.
5. I have provided the reader with the definitions of unknown words and concepts.
6. I have kept to the point in the development. I have not changed the topic.
7. I have written the development paragraph by paragraph.
8. I have written a single main idea in each paragraph.
9. In order to make the development clearer, I have written subtitles.
10. In the development, in order to make clear what the main idea of the text is, I have provided it with necessary facts.
11. The whole of what I have written in the development has sense. It is in connection with the main idea.
12. I have written an ending.
13. In the ending, I have summed up, drawn my own conclusions and clarified what I have written before.

2.4.3. Unitate linguistikoak

Zaila ikusten zen sekuentzia didaktiko bat bigarren hizkuntza batean landu ondoren, beste bigarren hizkuntza batetako unitate linguistikoetan eragina izatea. Datuak aztertu ondoren, ingeleseko kasuan gramatika arloko item batzuk hobetu direla ikusi daiteke 13. grafikoa.

13. grafikoa. Ingeleseko unitate linguistikoaren hobekuntza %tan

1. I have written what I was supposed to write in proper style.
2. I have used proper vocabulary.
3. I have not repeated words.
4. I have used correct clauses every time, especially coordinate and subordinate clauses.
5. I have used relative clauses properly.
6. I have written correct cause and effect clauses, so as to express cause-effect.
7. I have used verb tenses correctly.
8. I have used text organizers to keep the essay clear and in order.
9. I have used punctuation correctly.

Ikasleen %17k egokitasun handiagoz idatzi du amaierako idazlana, batez ere esaldien egitura zaindu dute eta esaldi askoz ere aberatsagoak idazten saiatu dira. Mota ezberdinetako esaldi konposatuak idatzi behar dituztela konturatu dira, erlatiboetako, kausazko eta helburuzko perpausak idazten saiatu dira. Ikasleen %34k hobetu ditu esaldiak, hala ere, askotan akatsak egiten dituzte juntagailuak erabiltzeko orduan. Euskara eta ingelesa gramatikalki oso hizkuntza ezberdinak dira, normala da akatsak egitea ingelesezko juntagailuak

ikasi ez direnean. Bigarren hizkuntza honetako irakasleak azalpen txiki batzuk ematen badizkie, batez ere erabili ditzaketen egiturak egiten irakasten badie, unitate linguistikoetan emaitza askoz ere hobeak aurkituko genituzkeela uste dugu.

Ikasleen %18k testu antolatzaileak erabili ditu azalpen testua garatzeko orduan, batzuek ongi erabili dituzte, besteek era sinpleago batean, baina behintzat ikasleek kontzientzia hartu dute testu antolatzaileak erabiltzeari buruz.

Euskaraz sekuentzia lantzen den bitartean, ingeleseko irakasleak hainbat azalpen gramatikal ematen badizkie, ingelesez idatziriko azken ekoizpenetako emaitzak oraindik altuagoak izango lirateke.

Ingelesezko ekoizpenetan gertatutako hobekuntzak aztertu eta gero, bigarren hizkuntza batetik beste bigarren edo hirugarren hizkuntzara transferentziak gertatzen direla frogatua geratzen da esperientzia honetan behintzat. Garrantzitsuena azpimarratzearen, transferentziak ez dira bakarrik egitura alde-tik gertatu, hizkuntzaren erabileran ere aldaketa nabarmenak aurkitu dira.

3. ONDORIOAK

Hiru hizkuntzetan gertatu dena aztertu ondoren, hauek iruditzen zaizkigu ondorioak nabarmenenak:

1. Sekuentzia didaktikoekin lan egiteak hizkuntza guztiei on egiten die, ez bakarrik sekuentzia landu den hizkuntzari.
2. Ez da beharrezkoa hainbat ezagutza hizkuntza guztietan azaltzea, hizkuntza batean ikasten dena bestean ere erabil daiteke.
3. Testuen egitura zuzen zuzenean transferitzen da hizkuntza batetik bestera, esku-hartzerik egin gabe.
4. Transferentziak ez dira bakarrik egituran gertatu, hizkuntzaren erabileran ere hobekuntza nabaritu da hiru hizkuntzetan.
5. Ikasleak ongi idazten ikasten duenean, eduki sakonagoak erabiltzen ditu. Idaztearen funtzioa ikastea izan dadila.
6. Sekuentzia didaktiko bat edozein hizkuntzatan lantzen den bitartean, beste hizkuntzetako irakasleek hizkuntzaren erabilerari buruzko azalpen batzuk emanez gero, emaitzak oraindik gehiago hobetu daitezke.
7. Hizkuntza ezberdinetako irakasleek era koordinatu batean lan eginez gero, hizkuntzen elkarmenpekotasan printzipioari esker, hizkuntzetako curriculumak planifikatzerakoan ez lituzkete jakintzak errepikatuko. Horrela denbora gehiago izango lukete edukietan sakontzeko.

Behar bada, erabili dugun metodologia ikusi ondoren, askok pentsatu dezakete sekuentzia didaktiko batean bakarrik idazmena lantzen dela. Guk ez dugu hori uste. Sekuentzia didaktiko baten helburua testu mota bat egokitasun eta zuzentasunez idaztea da, horretarako ikasleei ereduak eman behar dizkiegu. Eredu ezberdinak irakurriz, idatziaren ulermena lantzen da. Bestetik, irakasle eta ikasleen artean solasaldi ugari sortzen dira, azalpenak, kezak, ebaluazio irizpideak idazteko hizketaldiak... guzti honekin asko lantzen da ahozko ulermena eta mintzamena.

Amaitzeko, azterketa hain zehatza egin ondoren eta hobekuntza guztiak hain argi ikusi eta gero, hausnarketa bat etorri zaigu burura: batzuetan denbora gehiegi pasatzen dugu eztabaidatzen zenbat denbora eskaini behar diogun euskararen erabilerari eskolako markoan, zentzu honetan, batzuk ere atalase neurri bat jartzen saiatu dira. Gure ustez, guzti hau aztertu eta gero, konbentziturik gaude nahiz eta egun osoa irakasgaiak euskaraz eman, ikasleak ez badu euskaraz ekoizteko beharrik ikusten, alferrik emango dugula hainbeste ordu. Garrantzia handiagoa du klase barruko metodologia aldatzeak. Sekuentzia didaktiko honen erabilerak duen interesik handiena umeei asko ekoizten dutela, hausnartzen ikasten dutela eta autonomia lortzen dela da.

4. BIBLIOGRAFIA

BRONCKART, Jean-Paul. *Teorías del lenguaje*. Barcelona: Herder, 1985.

CUMMINS, Jim. "Interdependencia lingüística y desarrollo educativo". In: *Infancia y Aprendizaje*, nº 21, 1983; 37-61.

———. "Aspectos psicolingüísticos de la educación bilingüe". In: *VARIOS: I Jornadas internacionales de educación plurilingüe*. Las Arenas-Getxo (Bizkaia): Fundación Gaztelueta, 1993.

DOLZ, Joaquim; SCHNEUWLY, Bernard. "La secuencia didáctica: un procedimiento para la enseñanza del oral". In: DOLZ Joaquim; SCHNEUWLY Bernard. *Pour un enseignement de l'oral*. E.S.F. Paris, 1998.

IDIAZABAL, Itziar; LARRINGAN, Luis M. "La competencia discursiva: una noción clave para la didáctica de las lenguas y la didáctica del plurilingüismo". *Second University of Vigo International Symposium on Bilingualism*. Vigo, 2002.

5. ERANSKINA

Ikasle baten hasierako eta amaierako ekoizpenak hiru hizkuntzetan.

Erain

EUSKARA
SAILA

COAS

D.B.H.ko 2. Maila - AZALPEN TESTUA
INGELESA: GREZIARREN BIZIMODUA

1. Ekoizpena

Izena _____

Data 7th November, 2008

Greeks living was very derogerated. ~~There~~ there were two parts: village and no-village.

Village: They can did everything and they had to pay there taxes. Into villages there were rich and not very rich people.

No-village: They haven't got right to part in the ~~policy~~ policy. They divide in ~~three~~ 3 parts: immigrants, slaves and girls.

Immigrants: They can did everything except part in ~~policy~~ policy. Normally they weren't very rich and they had to part in the army and they were good soldiers.

Slaves: They did work to some rich families, they always were slaves boys or wars prisoners. They always do work at home or with vegetables and fruits.

Girls: They hadn't got any right, they can't went to any public shows. They always were at the control of a boy when they were little. They were at the control of their fathers, and when ~~they~~ after they married they were at the control of her husband. Girls also can divided into two parts: Rich and not rich.

Rich girls: Always did house keep and they never ~~went~~ to always were at home. They only were out of home in important ceremonies like marriages.

Not rich girls: Did work out of home and their life weren't very good.

Erain

EUSKARA
SAILA

COAS

Azalpen testua- INGELESA
ERROMAKO GIZARTE DESOREKAKIzena **2. Ekoizpena**

Rome civilitate.

The imperium of Rome had a civilitation that ~~were~~ weren't very united, that is because some mans of Rome thought that some person haven't got the properties that those mans had.

a ~~city~~ divided civilitation: The Rome civilitation was divided into two parts: citizen and not-citizen. Citizen were the type of persons free, that they could do a lot of different things like part in politic, get married...

Not-citizens persons, couldn't part in politic and they were divided in other three different parts: mans free, slaves and woman. Like slaves and woman, free persons couldn't part in politic, but they were free and they also could do an others things like get married. Slaves couldn't do anything if ~~the~~ a citizen person said him to do something, the slaves did work to a person everyday. Woman sometimes works in shops, but citizens though that the woman only exist to reproduce.

food: citizen usually had a good diet, and they ate very good, but there was in Rome some pests caused because some esclaves and woman had a very bad alimentation. The most commons food were bread, vegetables, fruits and fish, only a few times they ate meat.

clothes: The most common clothe was robe; citizens, woman, slaves and free person dress up with ~~the~~ robe, but the slaves had a mark to showed that they were slaves. There were a lot of different types of shoes, woman used a type of shoe called stola, stola allows them to work correctly on the land. there also were a clothe called stola that only can put citizens.

little by little all of not citizens had more rights. Third century A.d Karakala emperon said that all of not-citizens had all the rights that a citizen had and they also became citizens.

Erain

EUSKARA
SAILA

COAS

D.B.H.ko 2. Maila - AZALPEN TESTUA
EUSKARA: GREZIAKO ERLIJO ETA ARTEA

1. Ekoizpena

Izena _____

Data 2008ko azaroaren 19a

Greziarrentzat oso importantea zen erlijioa, politeistat ziren eta haien jainko garrantzitsuenak Zeus zen. Zeus jainko-jainkoen jainkoa zen, beste jainko garrantzitsuak latzak ere zuden, esate baterako Hades eta Atena.

Greziarren jainko-jainkoak arrazo samarrik dira, gizaiek berakiek dira. Gizaen eraginak: beldurak, pentsaketak eta beldurak... Bakarrik erlazaturik bat zutenak: Jainko-jainkoek erin ziren hit, hau da, hilerkoak ziren.

Jainko-jainkoak kenduta ere izaki fantastikotasun zireten zuten, zirkloak eta zentzuek adieride bat dira. Mitoez ere zireten zuten, mitak jainko-jainkoen historiak dira.

Temploak diru erakin zituzten erlijio-gutira egiteko, hauek erakitzeko marmol zuria erabiltzen zuten. Baina erlijio gutira ere zuten temploen bakarrik egiten, etxeetan edo hiri ordan ere egin zezaketen.

Etxeetan aldareko txiki bat zutenak eteko jatorren eta aldareko onenez egiten zuten gutira. Hiri ordan berriak hiriak denek hartu behar zuten parte.

Hiri importantzia ematen zioten erlijioan 4 urtean behin olimpiar jokoa egiten zuten jainko-jainkoen onenez, gortaldietan bazeuden, berriz aldare itxi baten zuten atletak olimpiar jokotara joan ahal izateko.

Arteari oso garrantzi handia ematen zieten ere bai.

Jainko-jainkoak erakintzeak temploak perfektuak egiten zireten ziren hauek hiru atalean banatzen ziren: Pronaos, Naos edo cella, eta opistodomoa, baina garrantzitsuenak opistodomoa eta cella zen. Cella aete nagusia zen eta opistodomoan jendeak erakintze animaliak eta baratziak zuten zituzten.

Eraikinak erakitzeko ordenak erabiltzen zituzten, doriarra eta joniarra ziren, baina geroago korintuarra izaneko ordena sortu zen. Doriarra oso sinplea da, joniarra eta korintuarra berriak oso konplexuak ziren. Armonia, edertasunari eta proportzio fuzioei garrantzi oso handia ematen zieten, horregatik arkitektoek arau oso konplexuak jarri zituzten elementu hauek ondo egiteko.

Temploak zutabeen inguruetan zutabeengandik inguratuta zuden, zutabeak ordenekin egiten zuten, hau da, Doriarra, Joniarra eta Korintuarra izan zezaketen, arkitektoek oso garrantzi handia ematen zieten zutabeak erakitzeko moduari.

Azalpen testua- EUSKARA
ERROMAKO KOLISEOA

Izena **2. Ekoizpena**

Erromako koliseoa.

X.a I mendean eraiki zuten Erroman Gladiadoreen eta pistien arteko borroketak ikusteko, Erromako imperioaren beste hiri batzuetan ere egin zituzten. Koliseoa 500 urte erabili zen, azkenengo jokuak Erroma imperioaren erortaldia eta gero iran ziren, VI. mendean. Julio Cesarren denborakirarte gladiadoreen arteko borroketak zirkuetan egiten ziren.

konstruktorea: Augustoren garaian lehenengo koliseoa alkatu zen, bainan, Elasio arkitektoa alkatu zuten Koliseoa hondatu zela eta hau ordenakabetea.

Erromako eraikinik handiena da, orok X.a 20 hasi ziren. K.o 82. urtean Domitiano enperadoreak beste pisu berri bat jarria agindu zuen.

Materialak ezberdinak zuten segun eta zenbat pisu euzi behar zuten gaur bakoitza. Hormetan eta pilaretan harria eta adreia erabiltzen zuten, berria, hormigoia egin zuten Gangaz estalitateko pisuak. Metalareka 300 tona erabiltzen zuten blokeak elkarren artean mantentzen zituzten granekareka.

Estruktura: koliseoa harritz eta zementuz egindako blokekin handi bat da. 48 metroko altuera du, 138 metro luzera eta 156 metro lodiera, 55.000 pertsona iran dezakete bor guta-gorabehera.

Koliseoa kampatik ikusita, lau pisu bereiz ditzaitez, eta bakoitzak, orden arkitektoniko batkin: behean Toskanako da orden arkitektonikoa, erdikit jonikoa eginda dago eta gohian korintiarra da Nagusia. Kamputa baina 80 pilare gago batzuk euzten dute.

Solaizuzaren estubian dago erromatar eraikinaren dte garrantzitsua, bertatik kamputaren eiturjen hildakoak eta animala gehienak.

Hormaila oso handi bat dauka, pistatik lau metrora hasten da, pedionaren gainean ezizen ziren kategoria gehiarte jendea, gohiago jende gehienekoentrat ezlekua zuden, hau horu italtzen lanatuta zegoen: Bi lehenengoetan hermitarrak jardren ziren, eta hirugarrenean, emakumeak. Oso handi iratze gain, arkitektoak egin ahal iran ziden beku gurtietatik oso ondo ikustea eta ezteutea.

Erain

EUSKARA SAILA

COAS

dekorazioa: oso dekorazio aberatsa zuen erromatar koliseoa, estatua asko zekiden, eta baita brontzereko estatutuak. XX mende darama zutik, eta lurrikara asko jasari zituelako, VIII mendean zaharberri egin zen, lan hau egiteak Stern eta Vafaien enkargatu ziren.

Jokua: Jokua egun oso iraupen zuten. Goizean pistiak egiten zuten borroka, pistiak kondoratuak hiltzeko ere erabiltzen zituzten. Arratsaldean gladiadoreek egiten zuten borroka. Gladiadore mota asko zekiden, honen adibideak dira, adibidez: Samnitas edota Dracinaok. Borroketan bataila mitologikoa ere egiten zituzten, hau egiteko gladiadoreek motorratzen ziren.

Borroketan ere ikerasmentuak batailen simulakroak ere egiten zituzten, baina hau ere zen oso normalea, simulakro horiek egiteko zona batzuk eliminatzen zituzten area urer urpetzeko.

Koliseoa da oso ondo kontserbatuta dagoen ~~ant~~ erromatar arkitekturaren eraikina. Gaur egun turista asko jasaten dira Erromara koliseoa ikustera.

Erain

EUSKARA
SAILA

COAS

D.B.H.ko 2. Maila - AZALPEN TESTUA
GAZTELANIA.Izena **1. Ekoizpena**

Data 5-12-08

Las ciudades en la civilización Griega.

La civilización griega fue una de las más grandes civilizaciones que existió en su momento, gran parte de su grandera fue gracias a las ciudades que construían en los diferentes polis.

Solían estar situadas las ciudades en lugares de costa, ya que el relieve de aquella zona de Europa es muy difícil, y sería ~~es~~ muy costoso que los mercaderes llevaran sus productos por tierra firme en lugar de por mar.

Todas las ciudades tenían estilos parecidos y solían tener las mismas características, por ejemplo, las calles de las ciudades normalmente eran estrechas y oscuras, las casas no eran demasiado grandes, pero eran muy cómodas y adecuadas para las familias.

El modo de vida se situaba sobre todo entorno al Agora y al Acrópolis. Agora era una plaza pública donde se hacía el mercadillo y a la que la gente iba para hablar o para pasear, esta se situaba más o menos en el centro de la ciudad. El Acrópolis, en cambio, era un sitio amurallado que se encontraba en el punto más alto de la ciudad, en épocas de guerra, la gente acostumbraba a buscar refugio en el Acrópolis. Ahí se encontraban también los edificios más importantes, como podían ser los templos de los Dioses.

En la era helenística, las ciudades evolucionaron mucho, las ciudades que ya existían como Esparta o Atenas se desarrollaron mucho, y se crearon otras tantas, ejemplos de ello pueden ser Alejandría (Egipto) y Pergamo (Turquía). Las calles de aquellas ciudades ~~era~~ acostumbraban a ser largas y rectas, mientras que también se construyeron puertos impresionantes, esto fue debido a que se desarrolló mucho el buque que había en aquella época, para ello se solían utilizar monedas llamadas drakmas. Además en esta era se construyeron nuevos edificios: Teatros, gimnasios, bibliotecas, museos...

La civilización griega ha sido una civilización que ha ayudado mucho hasta hoy en día en la manera de construir las ciudades.

Izena **2. Ekoizpena**

Las diferentes ciudades Romanas

Las ciudades de El Imperio Romano, eran los sitios más importantes de aquel grandioso imperio. Estas, solían ser extraordinarias ciudades con todas las cosas necesarias para aquella época, y que procuraban seguir el ejemplo de la capital Romana: Roma.

Una misma estructura: Roma era la capital Romana, y, en cuanto a la estructura de Roma, las demás ciudades Romanas procuraban imitarla.

Las ciudades Romanas tenía un plano irregular, calles paralelas que iban entorno a dos calles generales: el Cardus, era la calle que recorría la ciudad de norte a sur; la otra calle es el decumanus, esta cortaba al Cardus, ya que iba de este a oeste. Cerca de donde se juntaban estas dos calles, se encontraba el foro, el foro era la plaza donde los ciudadanos se solían juntar para la política, la cultura, y otras muchas cosas.

Todo tipo de servicios: Las ciudades Romanas tenían de todo, incluso tenían servicios como los que tenemos ahora, ejemplo de esto pueden ser los teatros, las fuentes, alcantarillas...

Tenían muchos edificios para el tiempo libre, por ejemplo: los anfiteatros, donde los gladiadores peleaban unos contra otros; los teatros. Edificios donde se realizaban obras teatrales que solían ser comedias y tragedias; también había circo, en estos edificios se veían las carreras de caballos, mejor conocidas como cuadrigas; incluso tenían Termas, estas eran baños públicos.

Muchos tipos de estructuras: las grandes obras arquitectónicas de todo el Imperio Romano siempre tenían el mismo fin; tenían un fin práctico, las estructuras más importantes se solían situar alrededor del foro, pero había otras cuantas que estaban a varios kilómetros de distancia con este.

Las construcciones más conocidas son las basilicas y los templos, estos, se situaban en el foro, pero había otro montón de ciudades construcciones muy importantes, que merece la pena nombrar: Anfiteatros, Teatros, Circo, Termas...

También tenían monumentos como recordatorio de algún hecho

Erain

**EUSKARA
SAILA**

COAS

Muy importante para la historia de Roma, los más conocidos son el arco del triunfo, y algunas columnas que ellos edificaron.

Roma: Roma era la capital del imperio Romano, era, y lo sigue siendo una ciudad enorme, que en su mayor momento de gloria, llegó a alcanzar un millón de habitantes, tan grande era que hasta tenía más de un foro, tenía preciosos palacios, arcos, templos, bibliotecas, teatros...

En el 64 d.c., en la época de Nerón, hubo un grave incendio que causó muchos daños, cuando rehicieron la ciudad, hicieron calles mucho más anchas que las que había tenido anteriormente y también construcciones más fuertes.

Como se puede observar, las ciudades del imperio Romano, han tenido un muy fuerte influjo hasta nuestra época.